

**Ομιλία του Δημάρχου κ. Αθανάσιου Παπαδόπουλου που εκφωνήθηκε
στο»Πέτρινο κτήριο - Κεντρική Πλατεία του Δημάρχου κ. Αθανάσιου
Παπαδόπουλου που εκφωνήθηκε στο**

ΣΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΚΑΛΑΒΡΥΤΙΝΟΥ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΟΣ

Κυρίες και Κύριοι,

Φίλες και Φίλοι,

Επιτρέψτε μου ξεκινώντας μια μικρή εισαγωγή.

Το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος έχει χαρακτηριστεί -και είναι- η Κιβωτός της Μνήμης, το Σπίτι των Ηρώων και των Ηρωίδων μας κι ο βασικότερος φορέας της ιστορικής αποτύπωσης και περιγραφής των γεγονότων του Δεκέμβρη του 1943.

Στο χώρο όπου στεγάζεται σήμερα το Μουσείο, στο οίκημα του Δημοτικού Σχολείου εκείνης της περιόδου, διαδραματίστηκε η πρώτη πράξη του δράματος ως αρχικά το σημείο όπου οι οικογένειες χωρίστηκαν πριν τις εκτελέσεις στο Λόφο του Καππή και στη συνέχεια ως ο τόπος αιχμαλωσίας και εγκλεισμού των γυναικόπαιδων την ώρα που όλη η πόλη είχε παραδοθεί στις φλόγες.

Το οίκημα του Σχολείου -και σήμερα του Μουσείου- χτίστηκε στις αρχές του Εικοστού Αιώνα, πριν το 1906, με δαπάνες του εθνικού ευεργέτη Ανδρέα Συγγρού ο οποίος είχε τότε διαθέσει ένα σημαντικό ποσό στο Ελληνικό Δημόσιο με σκοπό να κατασκευαστούν σχολεία σ' όλη την Ελλάδα.

Το 1986 το οίκημα χαρακτηρίστηκε απ' το Υπουργείο Πολιτισμού ιστορικό διατηρητέο κτίριο.

Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε το Νομικό Πρόσωπο με την ονομασία «Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος» και τα εγκαίνια του Μουσείου έγιναν στις 9 Ιανουαρίου 2005 από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον αείμνηστο Κωστή Στεφανόπουλο.

Πρόσφατα μάλιστα, ύστερα από συντονισμένη προσπάθεια που έγινε απ' τη δημοτική μας αρχή, το Μουσεί εξαιρέθηκε απ' τον νόμο που καταργεί τα αυτόνομα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, συγχωνεύοντας τα με τους Δήμους.

Βασικός σκοπός του Μουσείου, όπως αναφέρεται στην ιδρυτική του πράξη, ήταν και είναι η καταγραφή και η έκθεση πάσης φύσεως υλικού που μαρτυρεί την ιστορία του Ολοκαυτώματος της 13ης Δεκεμβρίου 1943 και των γεγονότων που συνέβησαν εκείνη την περίοδο στην ευρύτερη περιοχή. Αλλά και η ανάληψη δράσεων με εκπαιδευτικό και ερευνητικό περιεχόμενο.

Στα 29 χρόνια που έχουν μεσολαβήσει από τότε, το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος δικαίωσε απόλυτα τον αείμνηστο Πρόεδρο Κωστή Στεφανόπουλο ο οποίος, εκείνη την ημέρα -την ημέρα των εγκαινίων- είχε γράψει στο βιβλίο επισκεπτών ότι *«η ιστορική μνήμη θα διατηρηθεί, αυτό άλλωστε είναι το προνόμιο της Ιστορίας»*.

Ότι δεν λησμονιέται.

Η μνήμη όμως των ανθρώπων χρειάζεται υπενθύμιση και βοήθεια.

Αυτή την ανάγκη- τόσο σπουδαία και αναγκαία- έρχεται να καλύψει το Μουσείο του Ολοκαυτώματος, το οποίο θα θυμίζει στους μεταγενέστερους αυτό το μέγα γεγονός. Μέγα για τον αριθμό των θυμάτων, μέγα για την Ιστορία, μέγα για τα διδάγματα, μέγα για τα μελλοντικά».

Η σημερινή εκδήλωση είναι η πιο απτή απόδειξη ότι το Μουσείο μας ήταν, είναι και θα παραμείνει όχι μόνο ο κύριος θεματοφύλακας της ιστορικής μνήμης αλλά κάτι εξίσου σπουδαίο: Ο βασικότερος πυλώνας καλλιέργειας της ιστορικής συνείδησης και γνώσης και ένα ζωντανό μνημείο διαρκούς ευαισθητοποίησης των χιλιάδων -κάθε χρόνο- επισκεπτών του σε θέματα, ιδέες και αναζητήσεις που αφορούν τον Πόλεμο και την Ειρήνη, τα δεινά κάθε μορφής ολοκληρωτισμού και την Ελευθερία, την κοινωνική δικαιοσύνη, την διαρκή αντίσταση σε κάθε προσπάθεια ακύρωσης της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των ατομικών δικαιωμάτων.

Και όλα αυτά έχουν σήμερα μια ιδιαίτερη επικαιρότητα, με δυο πολέμους σ' εξέλιξη στη γειτονιά μας και με μια κρίση γεωπολιτικού χαρακτήρα που διαρκώς βαθαίνει σε πολλά μέτωπα.

Για να δικαιωθεί ξανά ο Κωστής Στεφανόπουλος που έλεγε ότι η ιστορική μνήμη δεν λησμονιέται αλλά η μνήμη του ανθρώπου τελικά χρειάζεται διαρκώς υπενθύμιση και βοήθεια.

Σ' αυτή ακριβώς τη γραμμή κινείται -διαρκώς και ανήσυχα- το Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος υπό την προεδρία του κυρίου Χρίστου Φωτεινόπουλου.

Το Μουσείο που αδιάκοπα φωτίζει τα γεγονότα του 1943 φροντίζοντας να δίνει διαρκώς βήμα κι αφορμές στην Τέχνη ώστε να επιτελέσει έναν απ' τους πιο κρίσιμους και λειτουργικούς ρόλους της.

Το ρόλο της ως ανάχωμα στη λήθη και ως εφιαλτήριο στην αλήθεια. Και κυρίως στην ιστορική αλήθεια.

Σήμερα, σ' αυτήν την αφιερωματική εκδήλωση για τα 80 χρόνια του Ολοκαυτώματος που έχει γενικό τίτλο «Πρόσωπα 1943» και φέρει τη σφραγίδα του Μουσείου παρουσιάζονται:

- Πρώτον, εικαστική έκθεση με πρωτοεμφανιζόμενα έργα Καλαβρυτινών ζωγράφων εμπνευσμένα απ' το Καλαβρυτινό Ολοκαύτωμα.
- Δεύτερον, φιλοτελική έκθεση με τίτλο «Ολοκαύτωμα μέσα απ' το γραμματόσημο», με παράλληλη παρουσίαση αναμνηστικού προσωπικού γραμματοσήμου-φόλντερ.
- Τρίτον, παρουσιάζεται το Φωτογραφικό Λεύκωμα με τίτλο «Πρόσωπα 1943».
- Τέταρτον, το Εικαστικό Λεύκωμα με τίτλο «Η Μνήμη του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος στην Τέχνη -Η Τέχνη αντίδοτο στη λήθη».
- Και τέλος, παρουσιάζεται η βελτιωμένη κι εμπλουτισμένη επανέκδοση του Λευκώματος με 21 χαρακτηριστικά Ελλήνων καλλιτεχνών.

Είναι χρήσιμο εδώ να επισημάνουμε ότι όλες αυτές οι εκδόσεις πραγματοποιήθηκαν από το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος σε συνεργασία με τον Δήμο Καλαβρύτων, την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, την Περιφερειακή Ένωση Δήμων Δυτικής Ελλάδας, την ΚΕΔΕ, τα ΕΛΤΑ και την Φιλοτελική Εταιρεία Πατρών.

Καθεμιά από αυτές τις δράσεις μάς φέρνει και πιο κοντά με τα γεγονότα του Ολοκαυτώματος, με τους συμβολισμούς και τα διδάγματα του.

Καθεμιά απ' αυτές τις δράσεις είναι και μια ακόμα ψηφίδα στον τρόπο που ιστορικά και πολιτιστικά παρουσιάζεται το Ολοκαύτωμα και η προβολή του στο μέλλον, κυρίως μέσα απ' την Τέχνη και όλες τις τεχνικές και τις εκφράσεις της.

Και η Τέχνη- το βλέπουμε σήμερα εδώ- έχει τη δυνατότητα και το πνευματικό εκτόπισμα να δίνει όλο και πιο νέες μορφές και περισσότερες ερμηνείες στα αφηγήματα της Ιστορίας, δείχνοντας μας δρόμους και ιδέες που πιθανότατα δεν είχαν φωτιστεί όσο θα έπρεπε.

Πριν κλείσω θα ήθελα να επισημάνω ότι η φετινή επέτειος του Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος -όπως ήδη ξέρετε- τιμήθηκε προχθές το βράδυ με μια ιστορική εκδήλωση στην Ακαδημία Αθηνών, το σπουδαιότερο πνευματικό ίδρυμα της χώρας που υπηρετεί εδώ και έναν αιώνα τα Γράμματα, τις Τέχνες και τις Επιστήμες.

Μια εκδήλωση που μας γέμισε με συγκίνηση και περηφάνια, ιδίως όταν ο λόγος δόθηκε στους τρεις επιζώντες του Δεκέμβρη του 1943 που βρέθηκαν στην Αίθουσα της Ακαδημίας.

Αλλά και στα παιδιά μας -τα παιδιά των Καλαβρύτων- που ήταν εκεί και με περηφάνια απήγγειλαν στίχους από ποιήματα γραμμένα για το «Άθλον Ποιήσεως», τον ποιητικό διαγωνισμό που κάθε χρόνο συνδιοργανώνουμε με το ίδρυμα Γιάννη και Λένας Στρέφη -Κουτσοχέρα.

Αυτό που θα ήθελα επίσης να πω είναι ότι το 1943 και τα μηνύματα του δεν πρέπει ν' ατονήσουν, να ξεχαστούν ή ν' αμβλυνθούν.

Δεν έχει τελειώσει ο αγώνας μας σε βάρος του φασισμού, δεν έχει έρθει το τέλος των ολοκληρωτισμών, δεν έχει επικρατήσει -σε κάθε γωνιά του πλανήτη και καθολικά- το

διαχρονικό μήνυμα που κάθε χρόνο τέτοιες μέρες στέλνουν όλο και ηχηρότερα τα Καλάβρυτα.

Το μήνυμα που μέσα απ' τις λευκές γραμμές του στο Λόφο ακριβώς πάνω μας σχηματίζει τη φράση «Όχι πια πόλεμοι, Ειρήνη».

Το «Όχι πια πόλεμοι» που είναι ένα φόρος τιμής στη μνήμη των ηρώων μας -των πατεράδων και των παππούδων μας - αλλά και μια δέσμευση και κληρονομιά στα παιδιά και στα παιδιά των παιδιών μας.

Ο πιο εγγυημένος δρόμος να υποκλιθούμε στην ιστορική μνήμη και να την τιμήσουμε, όπως κάνουμε σήμερα εδώ στο «Πέτρινο Κτίριο», είναι το «Ποτέ Ξανά».

Το οποίο έρχεται απ' το παρελθόν, ακουμπάει στο σήμερα και αφορά κυρίως στο μέλλον.

Θέλω και πάλι να συγχαρώ το Δημοτικό Μουσείο Καλαβρυτινού Ολοκαυτώματος για τη σημερινή πρωτοβουλία.

Θέλω να συγχαρώ και να ευχαριστήσω όσους συνέβαλαν στο σύνολο των σημερινών παρουσιάσεων και φυσικά όσους εργάστηκαν για τα έργα που βρίσκονται εδώ.

Και να πω ότι αυτός ο τόπος ήταν, είναι και θα παραμείνει στα βάθη των αιώνων ένας ολοφώτεινος και φιλειρηνικός φάρος μ' ακτινοβολία σ' όλη την Ευρώπη και σ' όλο τον κόσμο μια ηχηρή φωνή αντίστασης, αντίδρασης και καταδίκης σε βάρος κάθε αδικίας που έχει στόχο τον άνθρωπο, τις ελευθερίες και τα δικαιώματά του.

Σας Ευχαριστώ.